

До Председателя на научното жури
проф. д-р Петър Стоянов
ГГФ, СУ „Св. Климент Охридски“

С Т А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд

на Миглена Иванова Клисарова на тема „Модели за пространствено развитие в България – концептуална същност и проблеми (на примера на вторични областни центрове)“ за получаване на образователна и научна степен „Доктор“, професионално направление 4.4. Науки за Земята (Икономическа и социална география – регионално развитие)

1. Данни за дисертанта.

Миглена Иванова Клисарова е родена през 1988 г. Завършва висшето си образование с професионална квалификация бакалавър по география, през 2011 г. в Софийския университет. През 2012 г. след приключване на обучението си по магистърска програма „Планиране и управление на териториални системи“, получава образователно-квалификационната степен „магистър по регионално развитие и политика“.

2. Данни за докторантурата.

Миглена Клисарова е зачислена за обучение в докторантура съгласно заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № РД20-258/31.01.2014.

Дисертацията е обсъдена и насрочена за защита на разширено заседание на катедра „Регионална и политическа география“ към ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“, проведено на 24.01.2018 г. За защитата има решение на Факултетния съвет на Геолого-географския факултет от

13.02.2018 г., протокол №2 и заповед на Ректора на СУ РД38-146/16.02.2018 г. определяща състава на научното жури.

По процедурата не са забелязани административни и други нарушения.

3. Данни за дисертацията и автореферата.

Дисертационният труд е разработен в обем от 177 страници и се състои от увод, четири глави и заключение. Отделно са включени списъци на фигурите, таблиците, използваната литература, както и приложения. В библиографската справка са посочени общо 175 източника на кирилица и латиница. Допълнително са посочени 16 нормативни документа и 16 интернет адреса. Дисертацията съдържа 50 фигури, 18 таблици и 14 приложения.

В увода е обоснована актуалността на темата. Аргументирано се представя теоретичната и практико-приложна значимост на изследователската проблематика. Изведени са обекта на изследването, предмета и целта, както и основните научни задачи. За реализиране на изследователската програма е подбран подходящ теоретико-методологичен инструментариум съобразен с интердисциплинарния характер на разработката.

Авторефератът синтезирано отразява съдържанието на дисертационния труд и неговите достойнства.

Първа глава поставя акцент върху теоретичните и методологичните основи на научните изследвания в областта на организацията на пространството. Изяснен е понятийно-теоретичния апарат на изследването. Откроява се ролята на базисните теории и концепции в географската наука за утвърждаването на съвременния научен инструментариум в сферата на пространствените изследвания. Изяснено е значението на моделирането за

целите на науката и практиката. Търсенето на теоретична яснота в този раздел е важно за по-нататъшното проектиране на научното изследване.

Във втора глава е анализиран комплекса от фактори обуславящ формирането на селищата и особеностите в развитието на селищната мрежа по българските земи през различните исторически етапи. Проследени са промените в административно-териториалното устройство на България в периода 1900-2017 г., както и действащата нормативна уредба. На тази основа докторанта правдиво очертава фундамента, върху който се гради пространствената организация на националната територия.

В трета глава критично са представени подходите за позициониране на пространствената структура на селищната мрежа в България. Съпоставени са категоризацията на административно-териториалните и териториалните единици в съответствие със ЗАТУРБ и класификациите на градските центрове на НСРР и НКПР. Докторантът почти съумява да избегне фактологичното обременяване на текста. Доказателство за това е оценъчната интерпретация на разглежданите модели за пространствено развитие на страната.

Сърцевина на дисертационния труд е четвърта глава. Извършен е анализ на пространственото развитие на различни териториални нива в страната – национално, регионално (ниво NUTS 2), областно. Ролята и мястото на отделните административни центрове в пространствената структура на България са обективизирани посредством група от показатели - динамика на населението, пазарен потенциал, налични функции и др. Математико-статистическите методи използвани за обработка на данните допълнително придават достоверност и убедителност на направените от докторанта изводи. Получените резултати потвърждават високата практико-приложна стойност на изследването.

В заключение като основна отличителната черта в пространственото развитие на България се извежда липсата на балансирана полицентрична

мрежа от центрове, което стимулира движението към моноцентрични модели на всички териториални нива.

4. Научни приноси.

Приемам справката за приносите с уговорката, че формулировката на първия от тях се нуждае от известно прецизиране.

5. Публикации и участия в научни форуми.

По темата на дисертационния труд са представени три научни статии, две от които в съавторство.

6. Заключение.

Въз основа на предоставената документация, както и поради стойността на дисертационния труд предлагам на уважаемото научно жури да гласува положително “ЗА” присъждане на образователната и научна степен “ДОКТОР” Професионално направление 4.4. Науки за Земята (Икономическа и социална география – регионално развитие) на Миглена Иванова Клисарова.

17. 05. 2018 г.

Доц. д-р Пламен Парашкевов